

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ Шинкарук В.Д.

«___» червня 2019 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри педагогіки

Протокол №16 від «04» червня 2019 р.

Завідувач кафедри педагогіки

_____ Р. В. Сопівник

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З
ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

Галузь знань: 01 «Освіта»

Спеціальність: «Інформаційні комунікаційні технології в освіті»

Факультет: Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: *кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки
Ковальчук Т. І.*

Київ – 2019 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ Шинкарук В. Д.

«___» _____ 2019 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № 16 від «04» червня 2019 р.

Завідувач кафедри педагогіки

_____ Р. В. Сопівник

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З
ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

Галузь знань: «Освіта»

Спеціальність: «Інформаційні комунікаційні технології в освіті»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: *к. пед. н., доцентка кафедри педагогіки Ковальчук Т. І.*

1. Опис навчальної дисципліни
«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр	
Галузь знань	01 «Освіта»	
Спеціальність	«Інформаційні комунікаційні технології в освіті»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен (18 годин) ; ЗФН – іспит (13 год.)	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	2
Лекційні заняття	15 год.	2+6 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	123 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	2 год. 4 год.	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати у студентів поняття про науково-педагогічне дослідження, ознайомити із комплексом методів науково-педагогічного дослідження, допомогти майбутнім викладачам в оволодінні основними теоретичними знаннями та практичними вміннями і навичками організації, проведення наукового дослідження, обробки їх результатів; розвивати науковий світогляд.

Завдання полягає в ознайомленні студентів із сучасними методологічними проблемами науки; основними етапами науково-педагогічного пошуку; методами науково-педагогічного дослідження..

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: значення основних методологічних принципів процесу наукового пізнання; значення педагогічних досліджень для ефективності педагогічної діяльності; методи математичної обробки результатів дослідження; понятійно-термінологічний апарат.

вміти: використовувати дані досліджень у практичній діяльності; вибирати адекватні методи дослідження й застосовувати їх для вивчення педагогічних явищ; розробляти програму дослідження згідно з методологічними й методичними підходами; визначати гіпотезу, мету й завдання дослідження; здійснювати кількісну й якісну обробку результатів дослідження; аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати вивчення педагогічних явищ.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи наукових досліджень у педагогіці.

Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості

Характеристика процесу наукового пізнання. Суб'єкти та об'єкти пізнання. Відмінності наукового та буденного пізнання. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний. Наука як суспільно значима сфера людської діяльності. Форми наукового знання. Наукове дослідження як форма здійснення і розвитку науки. Види наукових досліджень (фундаментальні та прикладні). Класифікація наукових досліджень та наук (природничі, гуманітарні, технічні, суспільні). Наукові школи. Наукові революції. Внесок українських вчених у науку. Глобальні кризи й проблема важливості науково-технічного прогресу.

Тема 2. Навчально-дослідницька робота студентів

Вимоги до написання та оформлення реферату. Основні структурні компоненти реферату (вступ, головна частина, висновки). Критерії оцінки реферату. Підготовка тез доповіді та наукової статті. Тези доповіді на конференції. Послідовність викладу змісту доповіді (актуальність проблеми; стан розробки проблеми в науці і практиці; основна ідея, положення, висновки дослідження; основні результати та їх практичне значення). Вимоги до написання наукової статті. Мета магістерської роботи. Етапи підготовки до написання та захисту магістерської роботи. Основні помилки, які найчастіше зустрічаються у магістерських роботах.

Тема 3. Сутність педагогічного дослідження

Особливості науково-педагогічного дослідження (неоднозначність перебігу явищ; неповторність педагогічних процесів; участь у педагогічних процесах людей; об'єкти у педагогічному дослідженні не бувають ідентичними). Головні критерії ефективності науково-педагогічного дослідження. Вимоги до здійснення науково-педагогічних досліджень. Види досліджень у педагогіці (якісні і

кількісні, фундаментальні та прикладні, теоретичні та емпіричні). Етичні принципи здійснення науково-педагогічного дослідження.

Тема 4. Планування педагогічного дослідження

Етапи виконання науково-дослідної роботи. Термінологічно-категоріальний апарат дослідження. Аналіз стану досліджуваної проблеми. Формулювання мети і завдань дослідження. Гіпотеза дослідження. Концепція науково-педагогічного дослідження. Об'єкт та предмет дослідження. Програма науково-педагогічного дослідження. Об'єм вибірки. Репрезентативність вибірки. Генеральна сукупність

Змістовий модуль 2. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження

Тема 5. Методологія педагогічної науки

Поняття методології. Методологія як теорія та як сукупність методів дослідження. Поняття методу, техніки, методики, процедури дослідження. Принципи науково-педагогічного дослідження (єдності теорії і практики, історизму, об'єктивності висвітлення педагогічних процесів, всебічного вивчення педагогічних процесів, конкретності істини, суперечності, заперечення, розвитку, причинності, системності). Підходи у вивченні педагогічних явищ (аксіологічний, комплексний, структурний, функціональний, формалізований, цілісний, діяльнісний, культурологічний, суб'єктно-об'єктний, диференційований, індивідуальний, етнопедагогічний, моделювання, системний).

Тема 6. Теоретичні методи педагогічних досліджень

Поняття про метод наукового пізнання. Метод, методичний прийом і методика. Класифікація методів, що використовуються у педагогічних дослідженнях. Роль теоретичних методів дослідження у науковому дослідженні. Види теоретичних методів дослідження та їх характеристика: індукція та дедукція, аналіз і синтез, порівняння і класифікація, абстрагування та конкретизація. Поняття про модель та моделювання. Призначення моделей у науковому дослідженні.

Тема 7. Емпіричні методи науково-педагогічних досліджень

Анкетування – як один із поширених емпіричних методів дослідження у педагогіці. Специфіка та види анкетного опитування. Структура анкети та види запитань. Переваги та недоліки анкетування при проведенні науково-педагогічного дослідження. Основні емпіричні методи дослідження у педагогіці: бесіда, експертна оцінка, інтерв'ю. Вимоги до питань інтерв'ю. Особливості підготовки та проведення інтерв'ю. Педагогічне спостереження. Використання методу вимірювання у педагогічних дослідженнях.

Тема 8. Педагогічний експеримент

Сутність педагогічного експерименту. Види педагогічного експерименту (констатувальний, формувальний, контролюючий, природний, лабораторний). Планування експерименту (постановка задач, вибір необхідного числа експериментальних факторів, вибірка, визначення тривалості, фіксування даних). Програма педагогічного експерименту.

Тема 9. Обґрунтування дослідження та його результатів

Зміст обґрунтування науково-дослідної роботи. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні, табличні. Оформлення таблиці та її розміщення у науковій праці. Оформлення графічних залежностей у вигляді графіків та діаграм. Математичні методи опрацювання результатів дослідження. Вимоги до оформлення наукових праць.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	Лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи наукових досліджень у педагогіці.														
Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості	15	11	2	2	-	-	7		-	-	-	-	14	
Тема 2. Навчально-дослідницька робота студентів	15	11	2	2	-	-	7		-	2	-	-	13	
Тема 3. Сутність педагогічного дослідження	15	11	2	2	-	-	7		2	2	-	-	14	
Тема 4. Планування педагогічного дослідження	15	11	2	2	-	-	7		2	-	-	-	14	
Разом за змістовим модулем 1	44		8	8	-	-	28		4	4	-	-	55	
Тема 5. Методологія педагогічної науки	15	8	1	1	-	-	6		-	-	-	-	13	
Тема 6. Теоретичні методи педагогічних досліджень	15	11	2	2	-	-	7		-	-	-	-	14	
Тема 7. Емпіричні методи науково-педагогічних досліджень	15	11	2	2	-	-	7		2	2	-	-	14	
Тема 8. Педагогічний експеримент	15	8	1	1	-	-	6		-	-	-	-	14	
Тема 9. Обґрунтування дослідження та його результатів	15	8	1	1	-	-	6		-	-	-	-	13	
Разом за змістовим модулем 2	46		7	7	-	-	32		2	2	-	-	68	
Усього годин	90		15	15	-	-	60		6	6	-	-	123	

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості	2
2	Тема 2. Навчально-дослідницька робота студентів	2

3	Тема 3. Сутність педагогічного дослідження	2
4	Тема 4. Планування педагогічного дослідження	2
5	Тема 5. Методологія педагогічної науки	1
6	Тема 6. Теоретичні методи педагогічних досліджень	2
7	Тема 7. Емпіричні методи науково-педагогічних досліджень	2
8	Тема 8. Педагогічний експеримент	1
9	Тема 9. Обґрунтування дослідження та його результатів	1

5. Контрольні питання

Перелік питань для підготовки до іспиту з дисципліни
«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»

1. Рівні наукового пізнання.
2. Сутність наукового дослідження.
3. Форми наукового знання.
4. Наукові революції.
5. Глобальні кризи й проблема цінності науково-технічного прогресу.
6. Науково-дослідницька робота.
7. Вимоги до написання реферату і наукової статті.
8. Тези доповіді.
9. Вимоги до підготовки дисертаційної роботи як кваліфікаційного дослідження.
10. Підходи й особливості науково-педагогічного дослідження.
11. Основні види досліджень у педагогіці.
12. Методологія науково-педагогічного дослідження.
13. Методологічні принципи науково-педагогічного дослідження.
14. Підходи до організації педагогічного дослідження.
15. Системний підхід до організації науково-педагогічного дослідження.
16. Компетентнісний підхід до організації науково-педагогічного дослідження.
17. Етика педагогічного дослідження.
18. Етапи виконання науково-дослідницької роботи.
19. Сутність поняття «програма» та «методика» науково-педагогічного дослідження.
20. Сутність поняття «метод дослідження».
21. Сутність поняття «абстрагування».
22. Сутність поняття «аналіз і синтез».
23. Сутність поняття «метод дослідження». Індукція і дедукція.
24. Сутність поняття «екстраполяція».
25. Сутність поняття «методи моделювання».
26. Сутність поняття «метод дослідження». Порівняння, узагальнення.
27. Сутність поняття «метод дослідження». Ідеалізація та формалізація.
28. Сутність поняття «метод дослідження». Спостереження.

29. Сутність поняття «метод дослідження». Вивчення і узагальнення педагогічного досвіду.
30. Сутність поняття «метод дослідження». Вимірювання, метод експертної оцінки.
31. Сутність поняття «метод дослідження». Вивчення документації та результатів педагогічної діяльності.
32. Сутність поняття «метод дослідження». Методи опитування.
33. Сутність поняття «метод дослідження». Тестування.
34. Сутність поняття «метод дослідження». Соціометрія як метод дослідження міжособистісних відносин у групі.
35. Поняття експериментального методу в педагогічних дослідженнях, його види.
36. Особливості педагогічного експерименту.
37. Етапи педагогічного експерименту та їх планування.
38. Основні поняття математичної статистики. Кореляція.
39. Основні типи вимірювань у педагогічних дослідженнях.
40. Відбір контрольних і експериментальних груп.
41. Рівень розвитку науки в різних країнах світу (за вибором здобувача).
41. Аналіз педагогічних проблем, що розробляються в Україні за останнє десятиріччя.
42. Порівняльний аналіз підходів різних авторів до розв'язання проблеми гармонійно розвиненої особистості, впливу науково-технічного прогресу на розвиток людської цивілізації.
43. Вимоги до підготовки доповіді (реферату, презентації).
44. Внесок вітчизняних учених у педагогічну науку.
45. Об'єкт і предмет пізнання у процесі демонстрації НПП дидактичного фільму про глобальні екологічні проблеми людства.
46. Пізнання істини на чотирьох рівнях (почуттєвому, раціональному, емпіричному, теоретичному).
47. Наука – надособистісне явище.
48. Приклади різних форм наукового знання.
49. Приклади можливих фундаментальних та прикладних досліджень у педагогіці.
50. Вимоги до спільних досліджень із науково-педагогічними працівниками, за результатами яких оформляються наукові статті у співавторстві.
51. Основні вимоги до написання реферату.
52. Перелік вимог до написання наукової роботи.
53. Аргументація алгоритму роботи над рефератом: складання попереднього плану; вибір джерел, що розкривають тему; коригування первинного плану; виклад матеріалу з урахуванням підготовленого плану.
54. Аналіз наукової праці Гончаренка С. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 176 с.
55. Явище непрямого цитування (виклад думок інших авторів своїми словами).
56. Приклад постановки проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями при написанні наукової статті.

57. Основа усного повідомлення (вміння підібрати найсуттєвіший матеріал для короткого виступу).
58. Приклад окреслення проблеми та її актуальність.
59. Методика проведення наукового дослідження.
60. Якісні і кількісні види досліджень у педагогіці.
61. Фундаментальні та прикладні види досліджень у педагогіці (розв'язання проблем, наявних у педагогічній теорії та проблем, притаманних педагогічній практиці).
62. Критерії поділу педагогічних проблем (умовні) на глибинні та поверхові, широкомасштабні та вузько орієнтовані.
63. Теоретичні та емпіричні види досліджень у педагогіці.
64. Сутність, ознаки та кроки здійснення педагогічних досліджень за І. Волощуком залежно від типу даних (кількісні та якісні).
65. Основні підходи до організації педагогічного дослідження.
66. Важливість етики педагогічного дослідження.
67. Моральний кодекс наукового працівника за визначальними моральними нормами і правилами.
68. Характеристика принципів наукового етикету за О. Д. Александровим.
69. Етичний кодекс науковців, що досліджують наукові проблеми.
70. Алгоритм науково-педагогічних досліджень.
71. Програма дослідження за обраною тематикою.
72. Аналіз стану реалізації завдань науково-дослідної роботи у закладі освіти.
73. Сутність завершального етапу виконання науково-дослідної роботи.
74. Конкретизація мети педагогічного дослідження.
75. Формулювання гіпотези дослідження на конкретному прикладі.
76. Вибірки (назвати вісім видів).
77. Аналіз слів Лейбніца «Метод розв'язання правильний, якщо з самого початку ми можемо передбачати, – і в наслідок підтвердити це, – що, дотримуючись цього методу, ми досягаємо мети».
78. Сутність простої і комплексної вибірки.
79. Пошук наукової інформації з теми дослідження.
80. Аналіз походження поняття «методології».
81. Погляд В. К. Сидоренка про вживання поняття «методології» в розумінні загальної системи теоретичних знань, що виконують роль провідних принципів наукового пізнання, шляхів та засобів реалізації наукового дослідження.
82. Загальна та часткова методологія.
83. Основні методологічні принципи науково-педагогічного дослідження.
84. Характеристика принципів сутнісного аналізу.
85. Характеристика генетичного принципу.
86. Характеристика принципу єдності логічного й історичного.
87. Характеристика принципу концептуальної єдності дослідження.
88. Характеристика принципу єдності динамічного і статичного.
89. Характеристика принципу об'єктивності.
90. Проаналізувати поняття «метод наукового дослідження».

91. Аналіз кількох класифікацій методів наукових досліджень.
92. Методи теоретичних досліджень.
93. Метод абстрагування: сутнісні характеристики, види й етапи.
94. Методи аналізу і синтезу.
95. Теоретичні методи у дослідженні проблем педагогічного характеру.
96. Характеристика виду аналізу або синтезу, який вимагає виділення у складному явищі таких елементів, які чинять вирішальний вплив на всі інші сторони об'єкта пізнання.
97. Вісім видів абстракції (ототожнення, узагальнення, ізолювання, моделювання, конструктивізація, варіація, актуальна нескінченність, потенційна здійсненність).
98. Аналіз висловлювання П. Лебедева : «...Тільки всебічне уважне дослідження самого явища, як воно відбувається в природі, незалежно від будь-яких теорій, може розкрити нам сутність його».
99. Протокол спостереження за індивідуальною темою дослідження.
100. Основні вимоги до проведення бесіди зі студентами (на вільно обрану тему).
101. Пошук літературних джерел з теми: «Вивчення й узагальнення передового педагогічного досвіду».
102. Розробка анкети для аспірантів (за індивідуальною темою дослідження).
103. Підготовка плану проведення стандартизованого інтерв'ю для абітурієнтів на тему: «Мотиви вступу у НУБіП України».
104. Розробка десяти запитань для вільного інтерв'ю з метою вивчення особистості.
105. Соціометричне дослідження групи.
106. Стандартизоване вимірювання індивідуальних відмінностей, властивостей, явищ.
107. Аналіз переваги експериментального вивчення об'єкта порівняно із спостереженням.
108. Місце методів опитування в педагогічних дослідженнях.
109. Особливості педагогічного експерименту.
110. Аналіз етапів педагогічного експерименту та їх планування.
111. Побудова методики експерименту за Ю. Сурміним.
112. Відмінності експериментального методу від дослідної практики.
113. Розробка програми експерименту за індивідуальною темою.
114. Підбір літературних джерел для вивчення теми: «Експеримент у педагогічних дослідженнях».
115. Опрацювання двох літературних джерел з теми: «Педагогічний експеримент».
116. Дотримання умов розробки методики експерименту.
117. Порівняльний аналіз основних видів шкал вимірювання (якісних і кількісних), наведення прикладів їх використання.
118. Порівняльний аналіз простої випадкової (ймовірної), стихійної, квотної, систематичної, гніздової (серійної) вибірок, наведення відповідних прикладів.

119. Порядок проведення педагогічного експерименту з незалежними і залежними вибірками.
120. Сутність параметричних і непараметричних критеріїв.
121. Аналіз схеми вибору критерію для перевірки статистичної гіпотези про однорідність контрольної та експериментальної груп.
122. Наведення прикладів з умовними даними із застосуванням статистичних критеріїв (критерій Стьюдента, критерій Пірсона, критерій Вілконсона-Манна-Уїтні).
123. Формулювання правила для відхилення нульової гіпотези при використанні критичної зони одностороннього типу.
124. Пізнання, рівні науковогопізнання.
125. Сутність науки. Наукове дослідження. Форми наукового знання.
126. Розвиток науки. Наукові революції.
127. Глобальні кризи й проблема цінності науково-технічного прогресу.
128. Науково-дослідницька робота студентів.
129. Вимоги до написання реферату.
130. Тезидоповіді та науковастаття.
131. Підготовка магістерськоїроботияк кваліфікаційногодослідження.
132. Особливостінауково-педагогічногодослідження.
133. Видидосліджень у педагогіці.
134. Методологіянауково-педагогічногодослідження.
135. Методологічніпринципинауково-педагогічногодослідження.
136. Підходи до організаціїпедагогічногодослідження.
137. Системний підхід до організації науково-педагогічного дослідження.
138. Компетентнісний підхід до організації науково-педагогічного дослідження.
139. Етикапедагогічногодослідження.
140. Етапівиконаннянауково-дослідницькоїроботи.
141. Програма та методика науково-педагогічногодослідження.
142. Сутність поняття «метод дослідження». Абстрагування. Аналіз і синтез.
143. Сутність поняття «метод дослідження». Індукція і дедукція. Екстраполяція.
144. Сутність поняття «метод дослідження». Методи моделювання, порівняння, узагальнення.
145. Сутність поняття «метод дослідження». Ідеалізація та формалізація.
146. Сутність поняття «метод дослідження». Спостереження.
147. Сутність поняття «метод дослідження». Вивчення і узагальнення педагогічного досвіду.
148. Сутність поняття «метод дослідження». Вимірювання, метод експертноїоцінки.
149. Сутність поняття «метод дослідження». Вивченнядокументації та результатівпедагогічної діяльності.
150. Сутність поняття «метод дослідження». Методиопитування.
151. Сутність поняття «метод дослідження». Тестування.
152. Сутність поняття «метод дослідження». Соціометрія як метод дослідження міжособистісних відносин у групі.
153. Поняттяекспериментального методу в педагогічнихдослідженнях, йоговиди.

- 154. Особливості педагогічного експерименту.
- 155. Етапи педагогічного експерименту та їх планування.
- 156. Основні поняття математичної статистики. Кореляція.
- 157. Основні типи вимірювань у педагогічних дослідженнях.
- 158. Відбір контрольних і експериментальних груп.

6. Методи навчання

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;
практичні: метод вправ, практична робота; наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

7. Форми контролю

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол №6 з табл.1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

Тестові завдання

для підсумкового контролю знань з дисципліни

«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»

1. Що з нижчеперерахованого належить до форм наукового знання?

1	пізнання;
2	факти;
3	діяльність;
4	школа;
5	дослідження;
6	категорії;
7	методи;
8	теорії.

2. Виберіть та розмістіть у правильній послідовності складові наукової статті з урахуванням вимог ДАК:

1	постановка проблеми у загальному вигляді;
2	термінологічний апарат;
3	формулювання цілей статті;
4	виклад основного матеріалу;
5	об'єкт і предмет дослідження;
6	аналіз останніх досліджень і публікацій;
7	висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

3. Виберіть відповідні характеристики об'єкта і предмета дослідження:

А)	об'єкт дослідження	1) поняття вужче;
		2) поняття ширше;
		3) те, що набуває наукового пояснення;
Б)	предмет дослідження	4) те, на що спрямовується процес пізнання;
		5) частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини;
		6) найбільш значущі з практичної і теоретичної точки зору властивості, особливості об'єкта, які підлягають безпосередньому вивченню

4. Зазначте для кожної групи відповідні методи наукового дослідження:

А. Теоретичні методи наукового дослідження:	1) аналіз;
---	------------

Б. Емпіричні методи наукового дослідження:	2) синтез;
	3) спостереження;
	4) дедукція;
	5) екстраполяція;
	6) експеримент;
	7) індукція;
	8) формалізація;
	9) порівняння;
	10) опитування;
	11) моделювання;
	12) тестування;
	13) соціометрія

5. Відновіть правильну послідовність поведінки респондентів під час відповідей на питання:

а) відтворення необхідних знань з пам'яті;
б) сприйняття інформації;
в) розуміння інформації;
г) вибір відповіді на запитання;
д) вербальне або письмове вираження відповіді.

6. Вкажіть відповідні характеристики до наведених видів запитань:

1. Змістовні (основні)	А. Використовуються для оптимізації, впорядкування перебігу опитування.
2. Функціональні (неосновні)	Б. Питання, при яких об'єкт інтересу дослідника збігається зі змістом питання
3. Прямі	В. Запитання надають можливість разом із вибором готової відповіді дати свій варіант
4. Непрямі	Г. Запитання містять приховані підказки
5. Відкриті	Д. Спрямовані на отримання інформації про явища і взаємозв'язки

6. Закриті	Е. Зміст питання і об'єкт інтересу дослідника розходяться
7. Напівзакриті	Є. Запитання містять варіанти відповіді
	Ж. Запитання у дозволяють дати будь-яку відповідь

7. Наукове припущення, яке впливає з теорії, яке ще не підтверджено і не відкинуто – ...

8. Значення коефіцієнта кореляції змінюються в межах:

а) від +1 до +10;
б) від 0 до +1;
в) від –1 до +1;
г) від 0 до –1.

9. За наведеними ознаками оберіть відповідний тип вибірки:

1. Вибір «першого зустрічного». Цим методом користуються, коли генеральна і вибіркова сукупності за своїм обсягом достатньо великі.	А. Квотна вибірка.
2. Відбір респондентів здійснюється за певними ознаками:	Б. Систематична (механічна) вибірка.
3. Відбір респондентів послідовно через один і той самий інтервал, який називають «кроком вибірки»	В. Гніздова (серійна) вибірка.
4. За одиницю відбору беруть не окремих респондентів, а групи, класи, бригади, відділки чи інші подібні підрозділи	Г. Стихійна вибірка.

10. Із наведеного переліку оберіть види експерименту за метою дослідження і вкажіть відповідну їм характеристику.

1. Констатувальний	А. Експеримент застосовується для вивчення нескладних за структурою об'єктів, що мають невелику кількість взаємопов'язаних і взаємодіючих елементів, кожен із яких виконує найпростішу функцію.
2. Однофакторний	Б. Експеримент застосовується для перевірки певних припущень, констатації наявності певних зв'язків між впливом на об'єкт дослідження і досягнутим результатом, встановлення наявності певних фактів.
3. Мислительний	В. Експеримент включає активну зміну структури і функцій об'єкта дослідження відповідно до висунутої гіпотези, формування нових

	зв'язків та відношень між компонентами об'єкта або між досліджуваним об'єктом та іншими об'єктами.
4. Формувальний	Г. Експеримент передбачає виділення потрібних для дослідження факторів і вивчення кожного з них окремо.
5. Контрольний	Д. Експеримент проводиться у тому випадку, коли важко розділити фактори, що впливають на досліджуване явище внаслідок відсутності достатніх попередніх (ап'юріорних) даних.
6. Активний	Е. Одна з форм розумової діяльності суб'єкта пізнання, у процесі якої відтворюється в уяві структура реального експерименту
7. Простий	Є. Експеримент пов'язаний із вибором спеціальних вхідних факторів і контролем за тим, що відбувається з об'єктом дослідження під впливом цих факторів.
8. Пошуковий	Ж. Експеримент зводиться до контролю за результатами зовнішнього впливу на об'єкт дослідження з урахуванням його стану, характеру впливу й ефекту, що очікується.

11. Особлива форма процесу пізнання, систематичне та цілеспрямоване вивчення об'єктів, у якому використовують засоби і методи науки, і яке завершується формулюванням знання про досліджуваний об'єкт – це ...

12. Вихідне положення теорії, вчення, на основі якого логічно виводяться інші твердження – це:

1	принцип;
2	аксіома;
3	поняття;
4	факт.

13. Із запропонованого переліку виберіть характеристики, які відрізняють наукове пізнання від повсякденного:

1	традиційність;
2	використання наукової термінології;
3	систематизація знань;
4	отримання нових знань ;
5	спеціальна підготовка суб'єкта, що пізнає;
6	використання спеціальних засобів для отримання нового знання.

14. Класифікуйте наукові дослідження за ознаками:

а)	за способом і методами отримання нового знання;	1) практичні;
		2) технічні;
б)	за зв'язками із предметною діяльністю;	3) теоретичні;
		4) гуманітарні;
в)	за сферою дослідження	5) природничі;
		6) емпіричні

15. Вкажіть ознаки фундаментальних і прикладних науково-педагогічних досліджень

а)	фундаментальні;	1) спрямовуються на розв'язання проблем, притаманних педагогічній практиці;
		2) присвячуються розв'язанню проблем, наявних у педагогічній теорії;
б)	прикладні	3) пізнаються базисні засади функціонування педагогічних систем чи їх окремих елементів;

16. Уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків та відношень між ними та виділення декількох досліджуваних сторін – це

17. Вкажіть відповідне визначення наведених методів теоретичного дослідження:

1) синтез;	а) розумова дія, пов'язана з утворенням понять про об'єкти, яких немає в дійсності і не можна відтворити в досліді;
2) ідеалізація;	б) розповсюдження яких-небудь закономірностей або тенденцій досліджуваного об'єкта, які спостерігаються на певному часовому інтервалі, на інший часовий інтервал;
3) екстраполяція;	в) метод пізнання, який дає можливість об'єднувати окремі частини чи сторони об'єкта в єдине ціле;
4) дедукція	г) умовивід, у якому висновок про деякий елемент множини робиться на основі знання про загальні властивості всієї множини;
	д) уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків і відношень між ними та виділення декількох досліджуваних сторін.

18. Висока майстерність педагога, практика, яка дає високий стійкий педагогічний результат – це:

а) масовий педагогічний досвід;
б) педагогічний досвід;

в) новаторство;
г) передовий педагогічний досвід.

19. Із запропонованих тверджень оберіть переваги методу бесіди:

а) пасивність суб'єкта пізнання, що виражається у відмові втручатися у досліджувані процеси й збереження умов природності їх протікання;
б) живий контакт дослідника з респондентом;
в) нечітке усвідомлення респондентом власних позицій, думок чи відношень;
г) приховані підказки бажаної відповіді;
д) можливість індивідуалізації запитань, їх варіювання, додаткових уточнень;
е) можливість оперативної діагностики достовірності й повноти відповідей.

20. Із перерахованих нижче оберіть методи опитування:

а) експеримент;
б) інтерв'ю;
в) бесіда;
г) спостереження;
д) анкетування;
е) тестування.

21. Процес цілеспрямованого, активного відображення об'єктивного світу у свідомості людей це ...-

22. Вкажіть характеристики поданих принципів науково-педагогічного дослідження:

а)	об'єктивності;	1) розгляд факту або явища на основі аналізу умов його проходження;
б)	сутнісного аналізу;	2) передбачає всебічне врахування факторів, які породжують те чи інше явище, умов, за яких дане явище розвивається, адекватності дослідницьких підходів і засобів;
в)	генетичний;	3) досліджує перспективи розвитку об'єкта;
г)	єдності логічного та історичного	4) ставить вимогу доказовості, обґрунтованості вихідних засновків, логіки дослідження і його висновків;
		5) передбачає співвіднесення у досліджуваних явищах зовнішнього, особливого й одиничного.
		4) здійснюється пошук шляхів ефективного використання базисних

	засад у конкретних педагогічних об'єктах
--	--

16. Уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків та відношень між ними та виділення декількох досліджуваних сторін – це

17. Вкажіть відповідне визначення наведених методів теоретичного дослідження:

1) синтез;	а) розумова дія, пов'язана з утворенням понять про об'єкти, яких немає в дійсності і не можна відтворити в досліді;
2) ідеалізація;	б) розповсюдження яких-небудь закономірностей або тенденцій досліджуваного об'єкта, які спостерігаються на певному часовому інтервалі, на інший часовий інтервал;
3) екстраполяція;	в) метод пізнання, який дає можливість об'єднувати окремі частини чи сторони об'єкта в єдине ціле;
4) дедукція	г) умовивід, у якому висновок про деякий елемент множини робиться на основі знання про загальні властивості всієї множини;
	д) уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків і відношень між ними та виділення декількох досліджуваних сторін.

18. Висока майстерність педагога, практика, яка дає високий стійкий педагогічний результат – це:

а) масовий педагогічний досвід;
б) педагогічний досвід;
в) новаторство;
г) передовий педагогічний досвід.

19. Із запропонованих тверджень оберіть переваги методу бесіди:

а) пасивність суб'єкта пізнання, що виражається у відмові втручатися у досліджувані процеси й збереження умов природності їх протікання;
б) живий контакт дослідника з респондентом;
в) нечітке усвідомлення респондентом власних позицій, думок чи відношень;
г) приховані підказки бажаної відповіді;
д) можливість індивідуалізації запитань, їх варіювання, додаткових уточнень;
е) можливість оперативної діагностики достовірності й повноти відповідей.

20. Із перерахованих нижче оберіть методи опитування:

а) експеримент;

б) інтерв'ю;
в) бесіда;
г) спостереження;
д) анкетування;
е) тестування.

21. Процес цілеспрямованого, активного відображення об'єктивного світу у свідомості людей це ...-

22. Вкажіть характеристики поданих принципів науково-педагогічного дослідження:

а)	об'єктивності;	1) розгляд факту або явища на основі аналізу умов його проходження;
б)	сутнісного аналізу;	2) передбачає всебічне врахування факторів, які породжують те чи інше явище, умов, за яких дане явище розвивається, адекватності дослідницьких підходів і засобів;
в)	генетичний;	3) досліджує перспективи розвитку об'єкта;
г)	єдності логічного та історичного	4) ставить вимогу доказовості, обґрунтованості вихідних засновків, логіки дослідження і його висновків;
		5) передбачає співвіднесення у досліджуваних явищах зовнішнього, особливого й одиничного.

Зразки тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

23. Особлива форма процесу пізнання, систематичне та цілеспрямоване вивчення об'єктів, у якому використовують засоби і методи науки, і яке завершується формулюванням знання про досліджуваний об'єкт – це ...

24. Процес цілеспрямованого, активного відображення об'єктивного світу у свідомості людей це ...

25. Вихідне положення теорії, вчення, на основі якого логічно виводяться інші твердження – це:

1	принцип;
2	аксіома;
3	поняття;
4	факт.

26. Що з нижчепереліченого належить до форм наукового знання?

1	пізнання;
2	факти;
3	діяльність;
4	школа;
5	дослідження;
6	категорії;
7	методи;
8	теорії.

27. Із запропонованого переліку виберіть характеристики, які відрізняють наукове пізнання від повсякденного

1	традиційність;
2	використання наукової термінології;
3	систематизація знань;
4	отримання нових знань ;
5	спеціальна підготовка суб'єкта, що пізнає;
6	використання спеціальних засобів для отримання нового знання.

9. Методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. База тестових завдань.
4. Електронний навчальний курс «Основи наукових досліджень у педагогіці».

10. Рекомендована література

Основна:

1. Волощук Іван Степанович. Основи наукових досліджень. Педагогіка: навч. посібник / Кафедра педагогіки Національного аграрного ун-ту. К., 2006. 107с.
2. Гончаренко Семен Устимович. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. для студ., магістрів, аспірантів і викладачів вищих навч. закл. / Гончаренко Семен Устимович, Олійник Павло Миколайович Федорченко Володимир Кирилович та інш. / Семен Устимович Гончаренко (ред.), Павло Миколайович Олійник (ред.). К. : Вища школа, 2003. 323с.
3. Ковальчук Володимир Володимирович. Основи наукових досліджень: навч. посібник / Ковальчук Володимир Володимирович, Моїсєєв Лев Михайлович. / АПН України; Південний науковий центр. 2. вид., перероб. і доп. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2004. 206с.
4. Лузан П.Г. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / Лузан Петро Григорович, Сопівник Ірина Віталіївна, Виговська Світлана Володимирівна. 4-те вид. доповнене. К. : НАКККіМ, 2012. 368 с.
5. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти. К. : Прок-Бізнес, 2007. 176с.

6. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для вищ. пед. закл. Освіти. К. : РННЦ «ДІНІТ», 2000. 260с.

Додаткова

1. Адаменко О. В. Українська педагогічна наука в другій половині ХХ століття. Луганськ : Альма-матер, 2005. 703 с.
2. Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики / Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Кафедра педагогіки / Ніна Олексіївна Падун (уклад.). Ніжин, 2005. 16 с.
3. Алексеєнко Т. А., Сушанко В. В. Основи педагогічного експерименту і кваліметрії: Навч.-метод. посібник. Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2003. 41 с.
4. Аніщенко О. В. Наукові дослідження з історії професійної освіти та історії педагогіки: метод. рек. науковцям-початківцям. Ніжинський держ. педагогічний ун- т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 50 с.
5. Артюх С. Ф., Лізан І. Я., Голоп'яров І. В., Несторук Н. А. Основи наукових досліджень: підручник / Українська інжен.-педаг. ак-мія. Х. : УІПА, 2006. 277с.
6. Ашерев А.Т. Подготовка, экспертиза и защита диссертаций. Харьков: Изд. УИПА, 2002. 135 с.
7. Афанасьєв А. О., Кузькін Є. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посібник. / Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2005. 96с.
8. Білецький І. П. Філософія науки: навч. посіб / Білецький Ігор Павлович, Кузь Олег Миколайович, Чешко Валентин Федорович / Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2005. 128с.
9. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Білоусова Тетяна Павлівна, Маркітантов Юрій Олександрович. / Кам'янець-Подільський держ. ун-т. Кам'янець-Подільський, 2004. 120с.
10. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник для бакалаврів, магістрантів і асп. екон. спец. вищ. навч. закл. Освіти. К. : АБУ, 2002. 480с.

11. Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М. Словарь-справочник по психологической диагностике К. : Наукова думка, 1989. 200 с.
12. Вербовський В. В. Як правильно підготувати наукове дослідження: навч.-метод. посіб. для студ. і магістрантів. / Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ : Альма-матер, 2007. 123с.
13. Вернадский В. И. Научное знание. Научное творчество. Научная мысль. Д. : Феникс, 1997.
14. Вернадский В. И. Научная мысль как планетное явление / Отв. ред. А. Л. Яншин. М.: Наука, 1991.
15. Гессен С. И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию. М. : Школа-Пресс, 1995. 448с.
16. Глас Дж., Стенли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии / Пер. с англ. Л. И. Хайрусовой. М : Прогресс, 1976. 478с.
17. Гончаров С. М. Студентські наукові дослідження в кредитно-модульній системі організації навчального процесу / Національний ун-т водного господарства та природокористування. Рівне : НУВГП, 2006. 128с.
18. Горбачук В. Т. Основы научных исследований: Конспект лекцій для студ. та магістрантів пед. ун-ту / Слов'янський держ. педагогічний ун-т. Слов'янськ : СДПУ, 2003. 88с.
19. Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисейко В. О. Основы научных исследований: навч. посібник / Київський національний торговельно-економічний ун-т. К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. 185с.
20. Експериментальні педагогічні дослідження в закладах освіти м. Києва: інформ. зб. / Головне управління освіти Київської міської держ. адміністрації. Лабораторія педагогічних інновацій та інформаційних технологій / Б.М. Жебровський (ред.), Людмила Миколаївна Ващенко (ред.). К. : Школяр, 1998. 44с.
21. Євдокимов В. І., Агапова Т. П., Гавриш І. В., Олійник Т. О. Педагогічний експеримент: навч. посіб. для студ. пед. вузів / Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г.С. Сковороди. Х. : ТОВ «ОВС», 2001. 148с.

22. Збірник наукових праць. Спеціальний випуск «До витоків становлення української педагогічної науки» / В.Г. Кузь (гол.ред.). К. : Науковий світ, 2002. 324с.
23. Звіт про стан наукових досліджень у 2006 році / Академія правових наук України ; Інститут вивчення проблем злочинності / Ю.В. Баулін (уклад.). Х., 2007. 64с.
24. Клименюк А.В., Калита А.А., Бережная Э.П. Методология и методика педагогического исследования. К., 1988. 100 с.
25. Клименюк О. В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: авторський підручник. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. 398с.
26. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: авторський підручник. К. : ТОВ «Вид-во «Аспект-Поліграф», 2006. 308с.
27. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник для вищих навч. закл. К. : Кондор, 2006. 206с.
28. Кульчицький С. В. Методологія і методика наукового дослідження: матеріали до нормативного курсу / Київський славістичний ун-т; Інститут історії України НАН України. К., 2003. 32 с.
29. Кунда Н. Т., Куницька О. М. Методи наукових досліджень: навч. посіб. / / Національний транспортний ун-т. К. : НТУ, 2007. 84 с.
30. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій / Тернопільський держ. економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2005. 124 с.
31. Максюта М. Є. Філософія науки: навч. посіб. для підгот. магістрів в агр. вищих навч. закл. III-IV рівнів акредитації за усіма напрямками підгот. / Національний аграрний ун-т. К. : Урожай, 2004. 418 с.
32. Маниліч М. І., Григор'єв В. А., Григор'єв Д. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб., Чернівці : Букрек, 2005. 252с.
33. Методологія і організація наукових досліджень: програма курсу (для магістрів) / Київський національний торговельно-економічний ун-т / Сергій Васильович Синяков (уклад.). К. : КНТЕУ, 2003. 22с.

34. Наукові дослідження в контексті історичних проблем: зб. наук. пр. / Одеський національний ун-т ім. І.І. Мечникова; Миколаївський навчально- науковий центр / Л.І. Семко (ред.кол.). Миколаїв, 2003.
35. Науково-дослідна робота в закладах освіти / Укл. Ю.О.Туранов, В.І. Урусський. – Тернопіль: АСТОН, 2001. 140 с.
36. Новиков Д.А. Статистические методы в педагогических исследованиях / Новиков Д.А. – М.: МЗ-Пресс, 2004. – 67 с.
37. Основи наукових досліджень у психології: метод. посіб. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича / Олена Володимирівна Григор'єва (уклад.). – Чернівці : Рута, 2004. – 80с.
38. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підруч. К. : Знання, 2007. 270с.
39. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Славенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Лібра, 2004. 344с.
40. Свердан М. Р. Основи наукових досліджень. Практикум: навч.посібник для студ. вищих навч. закл. / Буковинський держ. фінансово-економічний ін-т. Чернівці : Рута, 2003. 191с.
41. Свердан М. М., Свердан М. Р. Основи наукових досліджень: підруч. / Буковинська держ. фінансова академія. Чернівці : Рута, 2008. 456с.
42. Становлення і розвиток наукових досліджень / Ю. Руданський (голов. ред.). Львів, 1994. 222с.
43. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підручник. 2.вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 317с.
44. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т / Майя Степанівна Дороніна (уклад.). 2. вид., випр. і доп. Х. : ВД «Інжек», 2006. 104с.
45. Тормоса Ю. Г. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни / Київський національний економічний ун-т К. : КНЕУ, 2003. 76с.

46. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження. / Українська академія держ. управління при Президентові України. К. : Видавництво УАДУ, 2000. 338с.
47. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. К. : Академвидав, 2004. 207 с.
48. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Київський ун-т туризму, економіки і права. К. : Слово, 2003. 240с.
49. Чуйко Г. В. Основи наукових досліджень і математичної статистики: конспект лекцій / Чернівецький держ. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 1999. 40с.
50. Юхимчук С. В, Ваховська Л. М. Математичні методи систем наукових досліджень / Вінницький держ. технічний ун-т. Вінниця, 1999. 36 с.
51. Ядов В. А. Социологическое исследование: методология, программа, методы. М.: Наука, 1987. 248с.

11. Інформаційні ресурси

1. Логіка і методи педагогічних досліджень. [Www.tspu.edu](http://www.tspu.edu). /3. 06. 2008/
<http://www.tspu.edu.ua/kurs/4/Lekcii/Lec2.html>
2. Басманов Є.І. Економічна та соціальна географія: Навчально-методичний посібник з основ наукових досліджень, виконання курсових і кваліфікаційних робіт для студентів спеціальності. /3. 06. 2008/
<http://www.basmanov.sky.net.ua/Ukr/eksozgeogr.html>
3. **Г.В.Бєленька.** Курсова, бакалаврська, магістерська робота як ступені професійного зростання студента. Бердянський державний педагогічний університет. /3. 06. 2008/ © 2003-2007 Бердянський державний педагогічний університет, 71100, Україна, Запорізька обл., м. Бердянськ, вул.Шмідта, 4
Http://www.bdpu.org/scientific_published/pedagogics_2_2005/21
4. **Свіренко Ж.С.** [Гуманітаризація вищої освіти як соціально-педагогічна проблема](#). Педагогіка №1'2004. /3. 06. 2008/ © 2003-2007 Бердянський державний педагогічний університет, 71100, Україна, Запорізька обл., м.Бердянськ, вул.Шмідта, 4.

[Http://www.bdpu.org/scientific_published/pedagogics_1_2004](http://www.bdpu.org/scientific_published/pedagogics_1_2004)

5. Наукова робота. Library.tup. /3. 06. 2008/
http://library.tup.km.ua/inf_res/bibliogr/hi_sc/2003/nauk.htm
6. Фіцула М.М. Педагогіка. Інтернет-магазин «bookstore.net.ua»/3. 06. 2008/
<http://bookstore.net.ua/moreinfo.php?Bookid=9>
7. Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем педагогіки. Ua.textreferat.
/3. 06. 2008/ <http://ua.textreferat.com/referat-12845.html>
8. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень
Підручник. 2-ге вид., перероб. І доп. К.: Знання, 2007. 317 с. Видавництво
«Знання» /3. 06. 2008/ (С) 2008 Видавництво «Знання».

http://www.znannia.com.ua/index.php?Page=shop.product_details&flypage=shop.flypage&product_id=399&category_id=17&manufacturer_id=0&option=com_virtuemart&Itemid=1
9. Горін М. О., Нагаєв В. М. Студентську наукову творчість на новий науковий
рівень аграрної науки. /3. 06. 2008/ Агроосвіта. Вища аграрна освіта України.
№22. Лютий 2004. [Www.smcae.kiev.ua/pdf/22.pdf](http://www.smcae.kiev.ua/pdf/22.pdf)
10. Богдан Козак. українська національна ідея та експериментальна педагогіка.
Newright.il.if.ua /3. 06. 2008/
[Www. Newright.il.if.ua/kozak.](http://www.Newright.il.if.ua/kozak)
11. Наукові дослідження. Learn.dlab.kiev. / 3. 06. 2008/ Міжнародний науково-
навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН
України. [Http://learn.dlab.kiev.ua/?L=ua&p=ractivities](http://learn.dlab.kiev.ua/?L=ua&p=ractivities)
12. Наукові Школи. Uipa. Kharkov. Ua. /3. 06. 2008/ 2006
УПА.[Http://www.uipa.kharkov.ua/nau_school.html](http://www.uipa.kharkov.ua/nau_school.html)
13. Лабораторія педагогічних інновацій та експериментальної педагогіки /3. 06.
2008/
[Http://hghltd.yandex.net/yandbtm?Url=http%3A%2F%2Fwww.edu.kiev.ua%2Fpidrozdz%2Finnovac%2Fstrukt.htm&text=%ED%E0%F3%EA%EE%E2%BD%20%E4](http://hghltd.yandex.net/yandbtm?Url=http%3A%2F%2Fwww.edu.kiev.ua%2Fpidrozdz%2Finnovac%2Fstrukt.htm&text=%ED%E0%F3%EA%EE%E2%BD%20%E4)

<http://ped.sumy.ua/>

14. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження. Ped.sumy.ua/3. 06. 2008 / Українська Педагогіка © 2008.

<http://ped.sumy.ua/zagalna-pedagogika/metodologiya-ta-metodi-naukovo-pedagogichnogo-doslidzhennya.html>

Нормативні правові документи:

- i. Основні напрями досліджень. Академія педагогічних наук України. /3. 06. 2008/ Академія педагогічних наук України вул. Артема, 52-А, Київ, 04053, Україна <http://www.apsu.org.ua/ua/science/direction/>
2. Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України *Постанова Президії Вищої Атестаційної Комісії України від 15.01.2003р. №7-05/1. Sociology.*/3. 06. 2008 /http://www.sociology.kharkov.ua/ukr/new_vak_demands.php
3. Положення про порядок організації та проведення педагогічного експерименту. Edu.kiev.ua. /3. 06. 2008/ <http://www.edu.kiev.ua/pidrozhd/innovac/poloz.htm>

Інформаційні ресурси

1. http://ualib.com.ua/b_162.html
2. <http://dis.finansy.ru/publ/002.htm>